

Onderwerp: : Internetconsultatie wetsvoorstel internationalisering in balans

Datum : 14/9/2023

Nederland heeft al jarenlang een groot tekort aan (bèta-) technisch opgeleiden. De komende jaren blijft de arbeidsmarkt krap, met name in de industrie. De industriecoalitie heeft met het ‘Aanvalsplan arbeidstekorten techniek, bouw en energie’¹ een integrale en ambitieuze aanpak gelanceerd, waar ook de vakbonden achter staan. Met het wegvallen van internationale studenten zullen deze tekorten echter nog veel harder oplopen dan momenteel geraamd. Daarmee komen niet alleen de bedrijven in gevaar die zwaar leunen op technici, maar ook de innovatiekracht van Nederland én de noodzakelijke transities die Nederland moet aangaan. FME maakt dan ook graag gebruik van de internetconsultatie, om de zienswijze van de technologische industrie in te brengen.

Als we de noodzakelijke transities willen laten slagen, hebben we iedereen nodig. Oók het internationale talent.

In de basis positief over wetsvoorstel

FME staat in de basis positief tegenover de conceptversie van het Wetsvoorstel Internationalisering in Balans. Wat FME betreft een treffende naam, aangezien ‘balans’ inderdaad het kernwoord lijkt te zijn. Balans tussen de belangen van instellingen hoger onderwijs, die van studenten en die van het maatschappelijk middenveld (regio’s en bedrijfsleven).

In hoeverre de uitwerking van de wet ook tot de gewenste balans gaat leiden, zal grotendeels afhangen van hoe concreet en eenduidig de beoordelingscriteria voor anderstalige opleidingen worden geformuleerd. Ook de vraag hoeveel ruimte er is voor interpretatie, is van belang en in welke mate het maatschappelijk middenveld wordt betrokken in de besluitvorming. De input vanuit FME wordt per thema gegeven: taalbeleid, capaciteitsfixus en regievoering.

Taalbeleid (opleidingstaal en taalbeheersing)

FME is het eens met de stelling dat een goede beheersing van de Nederlandse taal belangrijk is voor een goede arbeidsmarktpositie én sociale interactie in Nederland. In welke mate dit van belang is, hangt echter meer af van de opleiding/het vakgebied dan van de regio. Zo is de Nederlandse rechtspraak alleen toepasbaar in Nederland, waarbij de regio niet uitmaakt. Terwijl technische bedrijven, die deel uitmaken van internationale innovatieclusters en het Engels als voertaal hebben, overal in Nederland gevestigd kunnen zijn.

FME vraagt zich af hoe het aspect ‘het geheel aan voorzieningen op het gebied van het hoger onderwijs’ toegepast gaat worden als toetsingscriterium. Het principe dat landelijk gezien de toegang tot Nederlandstalig aanbod geborgd moet zijn, is zeker begrijpelijk. De kans dat dit principe botst met de aspecten ‘economische omstandigheden en arbeidsmarktperspectief’ en ‘internationale positionering’, is echter ook zeer reëel, aangezien de laatstgenoemde aspecten (vaak) niet regionaal bepaald zijn.

---

¹ [Aanvalsplan Techniek | FME](#)

FME ondersteunt de inzet van toetsingscriteria. De nadere uitwerking van de criteria waarop beoordeeld wordt of afwijking van de norm ‘Nederlands als opleidingstaal’ van maatschappelijk belang is, luistert echter nauw. Net als het gewicht dat aan elk van de criteria wordt gegeven. FME is van mening dat de criteria ‘economische omstandigheden/arbeidsmarktperspectief’, ‘beschikbaarheid van personeel’ en ‘internationale positionering’ van primair belang zouden moeten zijn; en ‘regio’ en ‘geheel van voorzieningen van het hoger onderwijs’ van secundair belang.

Numerus fixus

Het wetsvoorstel beoogt de onderwijsinstellingen meer controle te geven over de instroom van studenten (uit het buitenland), door middel van drie nieuwe instrumenten: numerus fixus op een traject, maximum aantal plaatsen voor niet-EER-studenten én de noodfixus.

FME schaart zich volkomen achter alle drie de instrumenten, maar met name achter de trajectfixus. Hiermee kunnen instellingen de instroom van studenten uit het buitenland beperken zónder dat de Nederlandse studenten meteen beknot worden in hun studiekeuze.

Regievoering

Het wetsvoorstel legt de regie in eerste instantie bij de instellingen, die in sectorale overleggen tot afstemming moeten komen en gezamenlijk moeten toewerken naar een doelmatig (bestaand) anderstalig en Nederlandstalig aanbod van associate degree en bacheloropleidingen. Weliswaar wordt vermeld dat ‘de regering het van belang acht om bij de uitwerking van maatwerk ook niet-onderwijspartijen te betrekken’, om zo de brede maatschappelijke balans in het oog te houden. FME pleit ervoor dat dit ook als noodzakelijk wordt gezien, om daadwerkelijk die brede maatschappelijke balans te bewerkstelligen.

FME is van mening dat de betrokkenheid van niet-onderwijspartijen bij de beslissingen over anderstalig onderwijs en de inzet van verschillende soorten numerus fixus, krachtiger en concreter geformuleerd moet worden. Geef de relevante arbeidsmarktpartijen expliciet het recht om een rol te spelen in de sectorale overleggen.

Verdere inlichtingen

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Eva van der Boom, belangenbehartiger Arbeidsmarkt en Onderwijs (eva.van.der.boom@fme.nl) en Joost Koot, Public Affairs Adviseur (joost.koot@fme.nl).

Over FME

FME is de ondernemersorganisatie voor de technologische industrie. Onze 2.200 leden zijn technostarters, handelsbedrijven, middelgrote en kleine industrie (mki) en grote industrie/multinationals die actief zijn in de sectoren metaal, elektronica, elektrotechniek en kunststof. Er werken bij onze leden 220.000 medewerkers. De gezamenlijke omzet van de FME-leden bedraagt 108 miljard en zij exporteren voor 54 miljard. FME werkt intensief samen met 30 partnerbranches.